

УДК 81'42+81'37+81'27

АЛЬБОТА Соломія – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри прикладної лінгвістики, Національний університет «Львівська політехніка», бул. Степана Бандери, 12, Львів, 79013, Україна (Solomiia.M.Albota@lpnu.ua)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0845-5304>

Scopus-Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57205444338>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2021.45.1>

Бібліографічний опис статті: Альбота, С. (2021). Мовні особливості Інтернет-комунікації під час пандемії. *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філологія»*, 45, 11–18. doi: 10.24919/2522-4565.2021.45.1.

МОВНІ ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕРНЕТ-КОМУНІКАЦІЇ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ

Анотація. У статті розглянуто особливості мовної комунікації в Інтернет-спільноті. Звернено увагу на її структуру, функції та мовні особливості. Відслідковано зв'язок Інтернет-спільноти з явищем лінгвістичної маніпуляції, а також її класифікацію та загальні принципи дослідження. Основою для дослідження вибрано соціальну віртуальну платформу, Інтернет-спільноту «Реддіт». Виявлено маніпулятивний характер, суперечливі риси секції з коментарями щодо ситуації про пандемію, а також здійснено детальний текстовий аналіз мовних особливостей комунікації у зазначеній Інтернет-спільноті. Увагу приділено різноманітним секціям із коментарями вказаної соціальної мережі. Для аналізу відібрано пости з коментарями на різноманітні теми, які торкалися згадок про світову пандемію. Відібрано основні пости, які позначали причинно-наслідкові зв'язки щодо коронавірусу в Інтернет-спільноті «Реддіт». Їх лінгвістично промарковано як імпліцитно, так і експліцитно для подальшого мовного текстового аналізу, проведеного як за допомогою інтерпретації, так і за допомогою програмного забезпечення. Програма «Лінгвістичне дослідження та підрахунок слів» підтвердила результати, отримані шляхом інтерпретації. Програмний застосунок забезпечив статистичну базу для обґрунтованих лінгвістичних коментарів до лінгвістичного та інтерпретаційного аналізу секції коментарів щодо пандемії в Інтернет-спільноті «Реддіт». Під час мовного аналізу Інтернет-комунікації використано поняття конфліктної ситуації та стратегій вирішення конфліктів, оскільки спілкування в Інтернет-спільноті під час пандемії викликало низку непорозумінь, суперечностей і дискусій. Окрім того, здійснено поетапний аналіз конфліктної ситуації з урахуванням стратегій вирішення конфліктів. Здійснено порівняння результатів різних груп

постів із коментарями для виявлення чіткої позиції стосовно мовної комунікативної ситуації під час пандемії.

Ключові слова: особливості мовної комунікації, соціальна мережа «Реддіт», Інтернет-спільнота, суперечливі твердження, маніпулятивний характер, конфліктна ситуація, стратегії вирішення конфліктів, лінгвістичні маркери.

ALBOTA Solomiia – PhD in Philological Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Applied Linguistics, Lviv Polytechnic National University, Stepan Bandera str., 12, Lviv, 79013, Ukraine (Solomiia.M.Albota@lpnu.ua)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0845-5304>

Scopus-Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57205444338>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2021.45.1>

To cite this article: Albota, S. (2021). Movni osoblyvosti Internet-komunikatsii pid chas pandemii [Language features of Internet communication during a pandemic]. *Problemy humanitarnykh nauk: zbirnyk naukovykh prats Drohobyskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriya «Filolohiia» – Problems of Humanities. «Philology» Series: a collection of scientific articles of the Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University*, 45, 11–18. doi: 10.24919/2522-4565.2021.45.1 [in Ukrainian].

LANGUAGE FEATURES OF INTERNET COMMUNICATION DURING A PANDEMIC

Summary. *The peculiarities of language communication within the Internet community have been considered. Attention is paid to the structure, functions and language features of this community. The connection of the Internet community with the phenomenon of linguistic manipulation, as well as its classification and general principles of research has been revealed. The social virtual platform, online community Reddit, was chosen as a basis for the study. The manipulative nature, contradictory features of the section with comments on the pandemic situation were detected, as well as a detailed textual analysis of the linguistic features of communication within the specified Internet community has been conducted. Attention is paid to various topics of this social network. Posts with comments on various topics related to the global pandemic have been selected for the analysis. The main posts that highlight the causal links of Coronavirus in the Reddit online community have been selected. They were linguistically marked both implicitly and explicitly for further linguistic textual analysis, which was performed both by interpretation and by software. The program “Linguistic research and word counting”, has confirmed the results obtained by interpretation. The software application has provided a statistical basis for sound linguistic comments on the linguistic and interpretive analysis of the pandemic comment section in the Reddit online community. The notion of conflict situation and conflict resolution strategies was used in the linguistic analysis of Internet communication, as communication in the Internet community during the pandemic has caused a number of misunderstandings, contradictions and discussions. In addition, a step-by-step analysis of the conflict situation has been carried out, taking into account conflict resolution strategies. The results of different*

groups of posts were compared with comments to identify a clear position on the language communication situation during the pandemic.

Key words: *linguistic communication features, Reddit social network, online community, contradictory statement, manipulative nature, conflict situation, conflict resolution strategies, linguistic markers.*

Постановка проблеми. Сьогодні важливо володіти інформацією, яка може бути оцінена як лінгвістично, так і психологічно. При цьому на суспільство здійснюється маніпулятивний вплив. Непрямі імпліцитні сугестивні прийоми вважають нав'язаними користувачам у соціальних мережах. Насамперед ідеться про поняття мовної маніпуляції під час комунікації, яка може бути виражена імпліцитно й експліцитно. Під мовною маніпуляцією розуміємо особливості мови та набір правил її використання, спрямовані на імпліцитний вплив на користувача соціальної спільноти з належним акцентом (Доценко, 1997; Иссерс, 2009; Копнина, 2008). Про маніпуляцію йдеться у разі, коли співрозмовник не може розпізнати наміри невідомого спікера під час розмови в реальному часі. Це переважно негативне соціальне та психологічне явище, оскільки спричиняє згубний вплив на людину та суспільство. Однак слід мати на увазі, що таку форму комунікативної стратегії визначають як найважливіший чинник у теоріях вирішення конфліктів та в повсякденному житті (Петрик, 2011).

Оскільки мовна комунікація всередині соціальної спільноти схожа на дискусію, певні конфліктні ситуації залишаються невирішеними. Для того щоб суперечливі та маніпулятивні комунікативні висловлення були виражені якнайкраще, слід пам'ятати про принципи процесу комунікації: повагу, толерантність та встановлення взаємозв'язку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Соціальні мережі сприяють тривалому процесу комунікації, що зумовлює дослідження, засновані на лінгвокомунікативних підходах до вивчення моделей людської свідомості. Ступінь взаємозв'язку між внутрішнім світом людини та як зовнішніми, так і внутрішніми мовними процесами розглядають різноманітні наукові дослідження в галузі комунікативної лінгвістики, психолінгвістики та соціальної лінгвістики (Анисимова, Ільницька, 2003). На підставі аналізу мовних особливостей, притаманних певному типу мовлення, можна судити про міжособистісні мовні інтенції, визначати як негативні, так і позитивні емоційні стани, а також виявляти загальні когнітивні процеси, властиві тій чи тій мовній спільноті. Це зумовлює **актуальність** нашого дослідження.

Оскільки платформи соціальних мереж розглядають як джерело інформації, канал обміну, інструмент миттєвого підключення (Швелідзе, 2020), то маємо справу з обговореннями останніх новин. Розмова може відбуватися у формі монологів/діалогів. Інтернет-спільноти відіграють вирішальну роль у поширенні інформації, обміні нею. Поняття Інтернет-спільноти вважають пусковим механізмом для створення авторитетної соціальної мережі. Це поняття є важливим, оскільки претендує на міждисциплінарність, позиціону-

ючи себе як будь-яку форму здатності проявляти мовлення (Швелідзе, 2020). Із різноманіття Інтернет-спільнот основою для цього дослідження вибрано мережу соціальних чатів «Реддіт» (<http://www.reddit.com>). Її називають публічною мережею, оскільки включає широке коло учасників, що обмінюються величезним потоком даних. «Реддіт» характеризує велика кількість стрічок – від Інтернет-секцій із популярними публікаціями (гарячі, нові, по всьому світу) до «Реддіт» наживо. Соціальна мережа «Реддіт» може поєднувати як психолінгвістичний, так і соціальний підходи до накопичення закономірностей із погляду спілкування в Інтернеті. Питання встановлення психолінгвістичних та соціальних, переважно маніпулятивно-комунікативних і суперечливих, особливостей у соціальному середовищі «Реддіт» останнім часом набуває популярності у комунікативних дослідженнях (Швелідзе, 2020).

Основною мовною одиницею у соціальних мережах «Реддіт» є текстовий фрагмент коментарів. Він має інформативне значення незалежно від контексту. Мовний вплив, здійснюваний між різними типами коментарів, викликає різнобічні підходи до досліджень. Соціально-економічний та політичний розвиток, удосконалення засобів масової інформації детермінували потребу в нових засобах переконання зі здійсненням психологічного та емоційного впливу на слухача. У сучасних лінгвістичних дослідженнях мова впливає на співрозмовника, регулюючи тим самим особистісні стосунки, психічний стан та поведінку (Анисимова, Ільницька, 2003). Словесна маніпуляція може бути як складною, багатоетапною процедурою (як у випадку з пропагандистськими та рекламними кампаніями), так і єдиним, відносно простим актом впливу на реципієнта в міжособистісному спілкуванні. Лінгвістична маніпуляція полягає у словесному зверненні мовця, який регулює поведінку співрозмовника за допомогою мови, спонукаючи його вступити в розмову, вдосконалити її чи доповнити, якщо це потрібно. Мовець може або стимулювати відповідну вербальну або невербальну реакцію, або здійснювати непрямий вплив для формування певних емоцій та сприйняття, необхідних для мовця (Иссерс, 2009).

Метою статті є виявлення мовних комунікативних особливостей у постах соцмережі «Реддіт», а також з'ясування характеру лінгвістичного втілення когнітивних процесів, пов'язаних із негативними та позитивними наслідками, та виявлення експліцитності у коментарях Інтернет-дискусій із застосуванням лінгвістичних маркерів для текстового аналізу коментарів «Реддіт». Завданнями статті є:

– порівняння результатів інтерпретації з результатами текстового аналізу, здійсненого за допомогою комп'ютерного продукту, який виявляє лінгвістичні та психологічні маркери текстових фрагментів Інтернет-дискусій Реддіт та їхню статистичну збіжність із маркерами текстів інших соціальних Інтернет-спільнот, схарактеризованих у попередніх наших розвідках (Альбота, Пелешин, 2019; Альбота, 2020);

– встановлення на основі виявлених маркерів, які стратегії вирішення конфліктів переважають серед коментарів Інтернет-дискусій в Реддіт.

Виклад матеріалу. Варто зазначити, що всі суперечливі твердження, відібрані для аналізу, автоматично маніпулятивні, оскільки будь-який мовний вплив, здійснений через висловлення користувачів соціальної мережі «Реддіт», викликає прихований або прямий тип маніпуляції. Проводячи аналіз текстових фрагментів у коментарях, до уваги беруть окремі лінгвістичні маркери, які маркують твердження як суперечливі та маніпулятивні.

У «Реддіт» вибрано тематику *Coronavirus* (https://www.reddit.com/r/Coronavirus/comments/o1c0x8/covax_effort_to_vaccinate_the_world_is_faltering/) із ключовим словом *вакцина*, яка є найбільш коментованою. Здійснюючи інтерпретацію низки виявлених постів-коментарів у цій тематиці, виділяємо найпоширеніші лінгвістичні маркери з маніпулятивними та суперечливими наслідками згідно з такими заголовками:

- 1) Психічні вірусно-вакцинні впливи.
- 2) Вірусно-вакцинна «геолокація».

Такі заголовки дотичні до результатів контекстного аналізу, що виявляє імпліцитність та експліцитність дискусії (переважно поетапно, у реченнях), про що свідчать попередні дослідження (Альбота, Пелешишин, 2019; Альбота, 2020).

Перший заголовок – психічні вірусно-вакцинні впливи – включає соціально-комунікативний маніпулятивний психолінгвістичний матеріал постів-коментарів щодо того, як коронавірус та вакцинація впливають на суспільство загалом. Ведуться дискусії на тему глибоких психологічних проблем, надій та передбачень щодо врегулювання пандемії, а також чати з буденними обговореннями.

Другий заголовок – вірусно-вакцинна «геолокація» – охоплює маніпулятивну статистику та місця експансії вірусу з наведенням моторошних фактів і дискусіями щодо попередження захворювання та вжиття заходів. Тут акцентують переважно на поточній епідемічній ситуації.

Проводячи текстовий аналіз, ми виділяємо семантичні групи згідно з попередніми заголовками, які згруповано відповідно до тих, що введені програмним інструментом «Лінгвістичне дослідження та підрахунок слів: негативні емоції, позитивні емоції, когнітивні процеси» (LIWC, 2021). Окрім цього, застосовуємо стратегії вирішення конфліктів до мовного матеріалу секції з коментарями в Інтернет-спільноті про коронавірус. Ось перша семантична група з результатами, поміченими лінгвістичними маркерами, що виражають: 1) негативні емоції: *people going mad* (психоемоційні проблеми), (стратегія уступки та уникнення); *fantasized world* (психоемоційні проблеми), (стратегія уникнення); *to see what you want to see* (психоемоційні проблеми), (стратегія уникнення); *it's not a big deal* (психоемоційні проблеми), (стратегія співпраці); *there's nothing we can do, what is left is to accept this virus* (негативне передбачення), (стратегія співпраці), *to stand out of the viral stress* (психоемоційні проблеми), (стратегія конкурування); *it's not so easy as it seems* (негативне передбачення), (стратегія уникнення); 2) позитивні емоції: *all will be well soon* (надії на краще), (стратегія співпраці); *be on a positive wavelength* (порада), (стра-

тегія співпраці); *what if to burst out with bright emotions this evening* (надії на краще), (стратегія співпраці); *promised to recover and get better soon* (надії на краще), (стратегія співпраці); *this will be finished using vaccination* (надії на краще), (стратегія співпраці); *let's try to overcome this step* (надії на краще), (стратегія співпраці); *stop thinking about this virus* (надії на краще), (стратегія співпраці); *we will not be able to live with it for good* (надії на краще), (стратегія співпраці); 3) когнітивні процеси: *this is all the situation about* (нестабільність), (стратегія уникнення), *real disaster* (нестабільність), (стратегія уникнення), *one should behave more responsibly* (нестабільність), (стратегія співпраці); *all of them sooner or later will give up and not pay much attention to what is* (нестабільність), (стратегія уникнення); *no one knows what will happen with you now and then* (неминучість), (стратегія уступки).

Понад 150 текстових фрагментів першої секції з коментарями проаналізовано шляхом інтерпретації, але вище вони подані частково, щоб загалом проілюструвати процес семантичного текстового аналізу. Згідно з програмою, встановлюємо, що в коментарях є рівна кількість позитивних та негативних емоцій. Можна обґрунтувати, що така тематика «Реддіт» не є ні позитивною, ні негативною, це приклади фіксації психічних процесів, спрямованих на подолання розриву між довготривалою стагнацією пандемії та пошуком шляхів її ліквідації. Дискусії щодо тематики коронавірусу у «Реддіт» аналізовано із залученням фактичної бази висловлень, а слушність отриманих висновків підтверджена виділеними лінгвістичними маркерами.

Другий заголовок із постами-коментарями позначений такими лінгвістичними маркерами, що виражають: 1) негативні емоції: *may catch this disease any time* (страх), (стратегія уступки, стратегія уникнення); *how long can we be kept like that* (страх), (стратегія уникнення); *forcing us to take it for granted but no way back* (страх), (стратегія уникнення); *no more power and willingness to oppose* (страх), (стратегія уникнення); 2) позитивні емоції: *everything might be figured out with vaccines* (надії на краще), (стратегія співпраці); *nonetheless helping in most cases* (надії на краще), (стратегія співпраці); *elaborating queues for getting jabbed* (надії на краще), (стратегія співпраці); *some other countries compete with the rate of being vaccinated* (надії на краще), (стратегія співпраці); *nearly all of them got injected and feeling pretty well and overwhelmed with certain emotions* (надії на краще), (стратегія співпраці); *one day this all be gone* (надії на краще), (стратегія співпраці); *looking forward to happy end* (надії на краще), (стратегія співпраці); *the whole vaccination process is flowing good* (надії на краще), (стратегія співпраці); 3) когнітивні процеси: *if only one could hinder this pandemic* (дії), (стратегія співпраці); *aren't there any new problems arising* (дії), (стратегія співпраці); *strict rules should be followed as well* (дії), (стратегія співпраці).

Понад 150 текстових фрагментів другої секції з коментарями проаналізовано шляхом інтерпретації, але вище вони подані частково, щоб загалом проілюструвати процес семантичного текстового аналізу. Тут доводимо авто-

матичним програмним звітом, що в коментарях переважають позитивні емоції, оскільки застосовані лінгвістичні маркери допомогли визначити семантичне забарвлення надії на нормальні умови життя, пов'язані з вакцинацією.

Загалом обидва виділені заголовки мають маніпулятивно-комунікативний, суперечливий характер, оскільки це було виявлено лінгвістично, переважно семантично шлях інтерпретації, та більш експліцитні, ніж імпліцитні. Усі виділені семантичні поля (психічні проблеми, негативні прогнози, сподівання на майбутнє, поради, ситуація нестабільності, неминучі процеси, страх і вживання заходів) також суперечливо пов'язані маніпулятивними висловленнями користувачів та засобами масової інформації. Семантична група з позитивними емоціями переважає, оскільки ми маємо надію на «більш здорове» життя в майбутньому, ніж позитивні прогнози вакцинації проти вірусів. Більше негативу виявлено лінгвістично через особистий досвід зі здоров'ям, ніж маніпулятивні особисті стани тривоги. Щодо когнітивізму, семантика першого заголовка лінгвістично промаркована застереженнями, погрозами, маніпуляціями зі свідомістю, а у другому заголовку – маніпуляції стосовно неприйняття планів дій щодо вакцинації населення.

Висновки. Отже, в нашому дослідженні виявлено мовний маніпулятивно-комунікативний характер текстових фрагментів постів-коментарів в Інтернет-спільноті «Реддіт» та суперечливі риси останніх. Окрім того, до секції з коментарями застосовано контекстний, лінгвістичний та інтерпретаційний, а також текстовий аналіз.

Щодо текстового аналізу, семантичні групи виділено на основі лінгвістичних коментарів, які були проаналізовані з урахуванням як імпліцитності, так і експліцитності дискусій. Семантичні групи виявлено за допомогою програмного продукту, який виявляє лінгвістичні маркери та кодування й декодування психолінгвістичних комунікативних зразків. Після кожного абзацу подано обґрунтовані мовні коментарі.

У перспективі плануємо змодельовати комунікативну поведінку користувачів різних соціальних спільнот та виявити їхні мовні комунікативні особливості під час спілкування в період пандемії.

ЛІТЕРАТУРА

- Анисимова Е.Е. Лингвистика текста и межкультурная коммуникация. Москва : Академия, 2003. 128 с.
- Доценко Е.Л. Психология манипуляции: феномены, механизмы и защита. Москва : ЧеРо, Изд-во МГУ, 1997. 344 с.
- Ільницька Л.Л. Глибинні і поверхневі структури НЛП комунікації. *Мовні і концептуальні картини світу*. 2003. Вип. 9. С. 115–120.
- Иссерс О.С. Речевое воздействие : учебное пособие для студентов. Москва : ФЛИНТА: Наука, 2009. 224 с.
- Копнина Г.А. Речевое манипулирование. Москва : ФЛИНТА: Наука, 2008. 176 с.
- Сугестивні технології маніпулятивного впливу* : навчальний посібник / В.М. Петрик та ін. ; за заг. ред. Є.Д. Скулиша ; 2-е вид. Київ : ВПОЛ, 2011. 248 с.

- Швелідзе Л.Д.** Кооперативні комунікативні стратегії взаємодії в соціальних мережах (на матеріалі дописів українських та американських користувачів). *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія «Філологія. Соціальні комунікації»*. 2020. Т. 31(70). № 4. Ч. 3. С. 117–121.
- Albota, S., Peleshchyn, A.** Contradictory statement as a basis for conflict resolution strategies. *Proceedings of the international workshop on conflict management in global information networks (CMiGIN 2019) co-located with 1st International conference on cyber hygiene and conflict management in global information networks, CyberConf, 2019. Vol. 2588. P. 336–345.*
- Albota, S.** Linguistic and Psychological Features of the Reddit News Post. *IEEE 15th International Scientific and Technical Conference on Computer Sciences and Information Technologies, CSIT, 2020. Vol. 1. P. 295–299.*
- LIWC*. URL: <http://liwc.wpengine.com/> (дата звернення: 17.06.2021).

REFERENCES

- Anisimova, E.E.** (2003). *Linghivistika teksta i mezhkulturnaja kommunykacyja* [Linguistics of the text and intercultural communication]. Moscow: Akademija [in Russian].
- Docenko, E.L.** (1997). *Psikhologhija manipuljacyy: fenomeny, mekhanizmy i zashhita* [Psychology of manipulation: phenomena, mechanisms and protection]. Moscow: CheRo, Yzd-vo MGhU [in Russian].
- Ilynska, L.L.** (2003). *Ghlybynni i poverkhnevi struktury NLP komunikaciji* [Deep and superficial structures of NLP communication]. In *Movni i konceptualjni kartyny svitu – Lingual and conceptual language world (Issue 9)*, (pp. 115–120). Kyjivsjkyj nacionaljnij un-t im. T. Shevchenka, In-t filologhiji [in Russian].
- Issers, O.S.** (2009). *Rechevoe vozdejstvyie* [Speech impact]. Moscow: Flynta: Nauka [in Russian].
- Kopnyna, G.A.** (2008). *Rechevoe manipulirovanie* [Speech manipulation]. Moscow: FLYNTA: Nauka [in Russian].
- Petryk, V.M., Prysazhnjuk, M.M., Kompanceva, L.F., Skulysh, Je.D.** (2011). *Sughestyvni tekhnologhiji manipuljatyvnogho vplyvu* [Suggestive technologies of manipulative influence]. Kyiv: ZAT «VIPOL» [in Ukrainian].
- Shvelidze, L.D.** (2020). *Kooperatyvni komunikatyvni strategiji vzajemodiji v socialjnykh merezhakh (na materialy dopysiv ukrajinsjkykh ta amerykansjkykh korystuvachiv)* [Cooperative communication strategies of interaction in social networks (based on the posts of Ukrainian and American users)]. In *Vcheni zapysky Tavrijskoghogo nacionaljnogho universytetu imeni V.I. Vernadsjkogho. Serija: «Filologhija. Socialjni komunikaciji – Scientific notes of Tavriya National University named after V.I. Vernadskyi. Series «Filologhija. Socialjni komunikaciji»* (Issue 31 (70)), (No 4), (Ch. 3), (pp. 117–121) [in Ukrainian].
- Albota, S., Peleshchyn, A.** (2019). *Contradictory statement as a basis for conflict resolution strategies*. In *Proceedings of the international workshop on conflict management in global information networks (CMiGIN 2019) co-located with 1st International conference on cyber hygiene and conflict management in global information networks (CyberConf 2019)*. (Vol. 2588, pp. 336–345) [in English].
- Albota, S.** (2020). *Linguistic and Psychological Features of the Reddit News Post*. In *IEEE 15th International Scientific and Technical Conference on Computer Sciences and Information Technologies, CSIT 2020*. (Vol. 1, pp. 295–299) [in English].
- LIWC*. (n.d.). Retrieved June, 17, 2021, from <http://liwc.wpengine.com/> [in English].